

Sofoklis

ANTIGONĖ

Prologas

Aikštė priešais karaliaus rūmus Tėbų pilyje. Į rūmus trejos durys: vidurinės dvivėrės, šoninės vienvėrės, visos uždarytos. Greit turi aušti

Iš dešinės ateina Anfigonė gedulo rūbais su nedidele urna rankose. Pasibeldžia į dešines duris ir tyliai pasikalba su išėjusia į jos beldimą tarnaitė. Tarnaitė pasišalina. Antigonė eina į vidurį scenos. Netrukus pro tas pačias duris pasirodo Ismenė. Antigonė skuba jos pasitikti.

ANTIGONĖ

Ismene, mylimoji mano seserie!

Ar tu žinai, kad mūs Oidipo negandais,

Kol būsim gyvos, Dzeusas plakti nenustos?

Nei sielvartų jokių, nei skausmo nebėra,

5 Nei gėdos, nešlovės ar nedalios tokios,

Kurių dar mes abi nebūtume regėję.

Ir šiandien visas miestas kalba, kad šaukliams

Valdovas liepė vėl paskelbt įsakymą.

Girdėjai tu ką nors, ar nieko nežinai,

10 Kokių nelaimių broliams atnešė vaidai?

ISMENĖ

Žinios aš, Antigone, neturiu jokios,

Skaudžios nei malonesnės, dar nuo tos dienos,

Kai mes abi netekom brolių abiejų,

Nuo vienas kito rankos kritusių liūdnei.

15 Tik Argo kariauna šią naktį jau atgal

Patraukė, ir daugiau aš nieko nežinau.

Tačiau nuo to nebus geriau man nei blogiau.

ANTIGONĖ

Aš tai žinojau ir todėl tave iš rūmų

Išsikviečiau, nes vienai noriu pasakyt.

ISMENĖ

20 Kas atsitiko? Vėl turbūt liūdna žinia.

ANTIGONĖ

Kreontas mūsų brolius perskiria kapu:
Pagerbęs vieną, antrąjį paniekino.
Palaidojo į žemę Eteoklį jis
Gražiai, kaip reikalauja krašto paprotys,
25 Ir tas jau turi garbę mirusių šaly.
O kūną Polineiko, kritusio liūdnei,
Įsakymą viešai paskelbęs per šauklus,
Užgynė laidot ir bet kam raudoti jo.
Neapverktas tegali ir nelaidotas,
30 Tegu sau kelia vaišes prašmatnias pesliai.
Kreontas malonusis, sako, tai visiems
Paskelbęs, tau ir man, pabrėžiu aš – ir man.
Įsakymą šį savo, jei nežino kas,
Dar liepęs pakartot ir anaiptol neleisiąs
35 Nepaisyt niekam jo: kas drįsiąs nepaklust,
Tas miesto aikštėje sukniubs po akmenim.
Žinai štai viską, ir matysim greit, ar tu
Garbinga, ar menka gerų tėvų duktė.

ISMENĖ

40 O vargšė! Ta bėda ne mano pajėgoms,
Nei aš atnarpliot, nei sunarpliot ką galiu.

ANTIGONĖ

Tu ryšies veikt ir kęsti su manim, sakyk?

ISMENĖ

O kam tu ryžties? Ką galvoji tu daryti?

ANTIGONĖ

Padėsi mirusį šiai rankai tu paimti.

ISMENĖ

Manai tu jį palaidot? Uždrausta visiems.

ANTIGONĖ

45 Palaidosiu aš savo brolį, draug ir tavo,
Jei tu nenori. Niekad neapleisiu jo.

ISMENĖ

Beprate tu! Kai taip Kreonto uždrausta?

ANTIGONĖ

Ne jam uždraust, kas mano priedermė šventa!

ISMENĖ

Tu atsiminki, seserie, kaip mūsų tėvas

50 Pražuvo be garbės, paniekintas visų,
Kai pats, pamatęs savo nuodėmes baisias,
Sava ranka išvėrė sau akis abi.

Ir motina-žmona (draugėj abu vardai)
Taip negarbingai kilpoj pabaigė dienas.

55 Toliau du broliai viena ta pačia diena,
Savižudos tie vargšai, galvas neramias
Nuo vienas kito rankos gavo paguldyti.

O šiandien mes abi, dar gyvos likusios,
Niekingai žūsim, jei šalies įstatymų,

60 Karaliaus valios ir valdžios negerbsime.
Tu pamiršti, kad gimėm mudvi moterim
Ir stot į grumtynes su vyrais negi mums.
Kieno galia didesnė, tas ir valdo mus.
Mums lemta vien klausyt, nors kartais ir skaudu.

65 Aš požemių dievus maldauju nuolankiai,
Tegu jie man atleidžia, priverstai jėgos.
O tų, kas turi valdžią, aš turiu klausyti.
Daugiau, nei pagali, daryt ne priedermė.

ANTIGONĖ *(šaltai ir išdidžiai atsitraukdama)*

Nebeprašau ir, nors norėtum tu pati

70 Dabar padėt, man džiaugsmo jokio nebebus.

Daryki sau, kaip išmanai, o aš gi jį
Palaidosiu. Tuomet man gera bus ir mirti.

Gulėsiu aš prie jo, prie mielojo miela,
Už meilės priedermę kalta, bet ne paika:

75 Čia žemėj reikalinga būsiu neilgai,
O ten gulėsiu amžius. Tu gali, jei nori,
Verst niekais pareigą, uždėtąją dievų.

ISMENĖ

Jos niekais neverčiau ir neverčiu, tačiau

Žmonių nepaisyt valios aš per daug silpna.

ANTIGONĖ

80 Gerai. Dangstykis tuo sveika, o aš einu
Supilsiu kapą savo broliui mylimam.

ISMENĖ

O, nelaiminga! Kaip baisu man dėl tavęs.

ANTIGONĖ

Nebūgštau dėl manęs. Pati savęs žiūrėk.

ISMENĖ

Nors niekam šio sumanymo nesisakyk,
85 Laikyki paslapy. Tylėkime abi.

ANTIGONĖ

O ne! Sakyk! Tylėdama užtrauksi sau
Pagiežos dar daugiau, nei skelbdama visiems.

ISMENĖ

Karšta širdis tau ten, kur stingsta ji kitiems.

ANTIGONĖ

Aš pasišvėsiu tam, ką liepia pareiga.

ISMENĖ

Jei tu valiosi. Sieki nepasiekiamą.

ANTIGONĖ

90 Jei nevaliosiu – krisiu nepalūžusi.

ISMENĖ

Ko neįmanoma, neverta nė pradėti.

ANTIGONĖ

Jei taip kalbėsi, aš pradėsiu neapkęsti,
Ir mirusis teisėtai neapkės tavęs.
95 Palik mane su mano beprotybe šia,
Iškęsiu baisumus šituos: jie mažesni,
Tikėk, nei mirti negarbinga mirtimi.

(Nueina)

ISMENĖ

Ir eik sau, jei panūdai taip, tačiau žinok:
Nors tu elgies paikai, saviems lieki sava.

Liūdna grįžta pro tas pačias šonines duris. Scena kurį laiką tuščia. Aušta.

PARODAS

Iš miesto pusės ateina penkiolikos senių, Tėbų didžiūnų, choras. Pirmieji tekančios saulės spinduliai apšviečia rūmus

CHORAS

I strofa

100 Niekad dar nežėrėjai taip
Tėbams septynvarčiams tu,
O saulės spinduly skiaistus.
Sušvitęs vėl šiandieną mums
Virš Dirkės vandenu tyrų,
105 Dienos auksinės žibury, tu
Argo karį ginkluotąjį,
Baltu skydu švytruojantį,
Galvotrūkčiais bėgt privertei,
Aštirus paspaudęs žąslus.
110 Atžygiavo jisai mūsų žemėn plačion,
Priprašytas rūsčių Polineiko kalbų,
Ir nuskriejo per ją, nudundėjo grasiai
Su galingu, skurdžiu kaip erelio riksmu,
Apsisiautęs baltais tartum sniego sparnais,
115 Savo ginklais margais
Ir kuoduotais šalmais mirguliudamas.

II antistrofa

Bet susilaukėme pergalės skambiavardės,
Daugiavežimiams ji Tėbams meilingai šypso.
150 Tad kautynių šiurpą
Iš atminties mes išmeskim
Ir šventovės dievų
Šiąnakt tegu skambės džiaugsmo giesmėm, o Tėbų
Žemė lai dunda po šokančių
Kojom, Bakchui pavyzdį rodant.

155 Bet Kreontas aure, valdovas šalies,
Kuriam lėmė dievai sprendimu nesenu
Krašto sostą užimt, štai ateina, kažką
Sugalvojęs daryt, nes pasiuntęs šauklus

160 Į vyriją čionai susirinkti visiems
Įsakė jis krašto didžiūnams.

PIRMAS EPEISODIJAS

KREONTAS

(Asmens sargybinių lydymas, ateina iš lauko pusės ir kreipiasi į chorą)

Išgelbėti mes, žmonės. Miestą it bangom
Užliejo ir išnirti leido vėl dievai.

Kiekvieną atskirai kviečiau aš jus ateiti,

165 Pasiųsdamas šauklus, nes atmenu gerai,
Kad Lajo sostui rodėte jūs pagarbą,
Vėliau Oidipui, kolei miestą valdė jis,
O kai pražuvo pats, tuomet ir jų vaikams
Visa širdim jūs buvot vis ištikimi.

170 Dabar, kai leido dviguba lemtis abiem
Tą pačią dieną žūt nuo vienas kito ieties
Ir susitept rankas, praliejus brolio kraują,
Tad sostą su valdžia turiu paimti aš,
Kaip artimiausias žuvusiųjų giminė.

175 Suvokti dvasią, norus ir mintis žmogaus
Juk neįmanoma tol, kol įstatymais
Ir turima valdžia savęs jis neparodė.
Kas, viso krašto valdžią drįsęs pasiimti,
Sumanymų gerų neįgyvendina

180 Ir, baimės pilnas, nė liežuvio neapvers,
Tą valdovu blogu laikiau aš ir laikau.
O kas tėvynės garbę vertina mažiau
Už draugystes, tas niekas mano akyse.
O aš (paliudys Dzeusas visa regintis)

185 Nenutylėsiu, jei matysiu, kad žmonėms
Nelaimė artinas, dangstydamos gėriu,
Nei to, kas mūsų žemei priešas, niekados
Aš nelaikysiu bičiuliu, žinodamas,
Kad ji – mūs eldija ir, plaukdami su ja,

190 Kol ji klestės, draugų turėsime visuomet.

Tokiais įstatymais tvarkysiu šalį aš.
Ir šiandien įsakiau paskelbti jau žmonėms
Dėl brolių tų, Edipo tų dviejų sūnų:
Kad Eteoklį, kurs tėvynę gindamas
195 Paguldė galvą žūtbutinėje kovoje,
Palaidotų kapan su apeigom visom,
Kurios atliekamos, palydint didžiūnus.
O dėl jo brolio tikrojo, dėl Polineiko,
Kurs ištremtas sugrįžo ir kėsinosi
200 Gimtinį miestą ir gimtos šalies dievus
Paleisti pelenais, kėsinos atsigerti
Jis brolių kraujo, o kitus paverst vergais –
Dėl jo paskelbė kraštui nuosprendį šaukliai:
Nelaidoti kapan ir jo neapraudot.
205 Nelaidotas teguli nešlovės ženklan,
Tegul puotauja šunys ir pikti pesliai.
Toks mano požiūris, ir niekšai niekados
Nebus pagarboje labiau negu dori.
Kas miestui pasišventęs – mano pagarbos
210 Ir gyvas, ir numiręs lygiai susilauks.

CHORO VADOVAS

Turi, Kreontai, valią šiandien vienas spręst,
Kas mūsų krašto priešas, kas bičiulis jo.
Įstatymą visokį taikyti gali
Ir mirusiems, ir mums, kur esame gyvi.

KREONTAS

215 Žiūrėkit, kad įsakymą įvykdytų.

CHORO VADOVAS

Kam nors jaunesniam tu šią pareigą pavesk.

KREONTAS

Sargybą prie lavono aš jau pastačiau.

CHORO VADOVAS

Tai ką daugiau dar teiksies mums tu įsakyti?

KREONTAS

Nenuolaidžiauti tiems, kas vykdyt nenorės.

CHORO VADOVAS

220 Nėra bepročio tokio, kurs norėtų mirt.

KREONTAS

Nors atpildas ir toks, tačiau viltis laimėti
Sugundo žmones ir įtraukia pražūtin.

Prisiartina sargybinis

SARGYBINIS

Valdove, negaliu sakyti, kad bėgau čion
Uždusdamas, kiek leido kojų greitis man.

225 Ne sykį aš sustojęs pagalvodavau,
Ar nepasukt atgal man iš pusiaukelės.
Širdis kartojo nuolat man, sakydama:
„Ko skubiniesi, vargše, atsiimt bausmės?
Beproti, ko gaišuoji! Jei iš kito ko
230 Kreontas sužinos, ar tuosyk neskaudės?“

Su šitokiom mintim skubėjau palengva,
O taip ir trumpas kelias virsta begaliu.
Prisiverčiau galop ateiti pas tave
Ir pasakyti viską, nors nėra nė ką.

235 Tad atėjau dabar čia kupinas vilties
Daugiau nenukentėsiąs, nei užsipelniau.

KREONTAS

Kas pasidarė? Ko tu nusiminęs toks?

SARGYBINIS

Pirmiausia pasakysiu dėl savęs: ne aš
Tai padariau ir, kas padarė, nežinau,
240 Ir neteisinga bėdą versti ant manęs.

KREONTAS

Gudrauti moki ir sukiesi vis ratu,
Vis vietoj, bet naujieną pasakyt reikės.

SARGYBINIS

Naujienos tos baisumas verčia neskubėti.

KREONTAS

Sakyki viską tuoj ir dinki iš akių.

SABGYBINIS

245 Tuoju ir pasakysiu: mirusį kažkas
Palaidojo ir dingo, kūną apibėręs
Sausa smiltim, kaip reikalauja paprotys.

KREONTAS

Ką pasakei? Kas drįso padaryti tai?

SABGYBINIS

Aš nežinau. Nei kirvio kirčio nematyti.
250 Nei rėžio jokio kaupuku: aplink plika
Sudžiūvus žemė kaip uola, nė ratų joj
Pravėžų nė jokių – padarė be žymės.
Ir kai dieninis sargas mums parodė tai,
Visus pagavo klaikas mus ir nuostaba:
255 Neberegėt, nors žemėn jis neužkastas,
Tik dulkėm užbertas nuo prakeiksmo baisaus.
Žvėries plėšrūno niekar nei šunų nėra
Nė jokio pėdsako nei kojų, nei dantų.
Pradėjome tada mes bartis tarp savęs,
260 Nes sargas sargą kaltino, ir jeigu būtų
Muštynės kilę, skirt nebūtų buvę kam.
Kiekvienas kaltininkas buvome dabar,
Bet nenutvertas, tad ir gynėsi visi.
Mes būtum ėmę rankom karštą geležį,
265 Per ugnį ėję ir visais dievais prisiekę,
Jog nei padarėm, nei pagelbėjom kam nors
Šį darbą sugalvot ir jį įvykdyti.
Po ginčų pagaliau, beprasmių ir ilgų,
Prakalbo vienas, ir visiems, to pritrenktiems,
270 Žemai nusviro galvos: negalėjome
Nei prieštarauti, nei atsakymą surasti,
Kaip padaryt geriau. O jis pasakė mums,
Kad reikia tau pranešt ir slėpti nevalia.
Nusvėrė žodis jo, ir man, nelaimingajam,
275 Štai burtas lėmė didžią priedermę atlikt.
Ne savo noru atėjau ir nešauktas,
Nemielas niekam su blogom žiniom vajys.

CHORO VADOVAS

Seniai, valdove, lenda man galvon mintis:
Gal dievas pasiuntė šio darbo padaryti.

KREONTAS

280 Nutilki, kol rūstybė nepašoko man,
Kad nepaliktum kvailas senio metuose.
Kalbi, ko kęst negalima, ir tvirtini,
Jog dievas ėmęs rūpintis numirėliu.
Ar kaip geradarys, iš pagarbos didžios,
285 Palaidotas bus tas, kurs deginti šventovių,
Kolonom apsuptų, atėjo, grobt aukų,
Nusiaubti žemės šios, sugriaut įstatymų?
Ar gal dievus laikai piktadarių globėjais?
Negali būt! Nors Tėbų žmonės jau seniai
290 Vos gali bepakęst ir murma prieš mane,
Slaptai kraipydami galvom: nenori mat
Sprandų į jungą duot ir man dorai paklusti.
Tad šitokių ką nors, aš puikiai suprantu,
Papirko pinigais, kad jį palaidotų.
295 Žmonėms blogybių niekas nepridarė tiek
Kiek pinigas: už jį ir miestai išgriauti,
Ir daug žmonių išguita iš gimtų namų.
Ištvirkdo dorą sielą ir pamoko jis
Pasaulyje pasukt begėdiškais keliais,
300 Parodo nedorybių pavyzdį žmonėms,
Kaip sąžinę apgaut bet kokiame darbe.
Bet kas už pinigą padarė darbą šį,
Tam laikas bus pelnytai susilaukt bausmės.
Todėl kaip Dzeusui šventą pagarbą jaučiu,
305 Suprask mane gerai, prisiekdamas sakau:
Jei to, kars nusikalto laidodamas jį,
Nepastatysit radę jūs man prieš akis,
Per maža bus į Hadą tiesiai jus pasiųsti:
Gyvi karodami atskleisit kaltę šią
310 Ir sužinosit jūs, kur pelno sau ieškoti,
Kai gausit, kas priklauso. Aš pamokysiu,
Kad ne kiekvienas pelnas gali būt smagus
Ir kad kreivu keliu pelnyti pinigai
Dažniau pražudo žmogų, nei pagelbsti jam.

SARGYBINIS

315 Ar leisi pasakyt, ar pasisukt ir eiti?

KREONTAS

Dar nematai, kokie jžūlūs tavo žodžiai?

SARGYBINIS

Ausis labiau ar širdį tau užgauna jie?

KREONTAS

Dar klausinės, kur slypi mano apmaudas?

SARGYBINIS

Kaltasis širdį sužeidė, o aš ausis.

KREONTAS

320 Matau, kad apsigimęs tu esi plepys.

SARGYBINIS

Tačiau nesu aš tas, kurs jį palaidojo.

KREONTAS

Kurs savo sielą pardavė už pinigą.

SARGYBINIS

Aiman!

Baisu, kad taip manai ir kad manai netiesą.

KREONTAS

Tuos manymus paliki sau. O man, žinok,

325 Jei kaltininko neatvesit – pamatysit,
Kad negarbingas pelnas neša vien vargus.

(Nueina)

SARGYBINIS

Geriau, kad atsirastų. Bet ar pasiseks,

Ar nepavyks jo rast, likimas tai nulems.

O tu nė kojos mano čia neberegėsi.

330 Nebeturėjęs šiandien nė jokios vilties,

Aš gyvas ir turiu dėkoti vien dievams.

(*Nueina*)

PIRMAS STASIMAS

CHORAS

I strofa

Daug nuostabių daiktų pasauly,
Bet nuostabiausias jų – žmogus.

Jūron pilkojon leidžias jis,

335 Kaukiančių vėtrų nepaisydamas,

Kai bangos šniokščia ir šoka

Lig padangių aukštų.

Ir deivių jis vyriausią, Žemę,

Nuovargio niekad nejaučiančią, vargina,

340 Metai iš metų gražydamas žambrij,

Arklį sau pasijungęs veislę.

I antistrofa

Ir lengvasparnių paukščių pulką

Prisivilioja sau klastom

345 Ir žvėrių veisles visokias,

Ir gyvūnus gelmių juodų

Tinklais, kietai numegztaisiais,

Gaudo gudrus žmogus.

Sutramdo jis laukinį žvėrį,

350 Papustakartį, kalnais kopinėjantį,

Sprandą po jungu palenkia jis arkliui

Ir kalnų nejaukintam jaučiui.

II strofa

Balsu ir kaip vėjas lakiom

Mintim jis išmoko skrajot

355 Ir būti bendrijos nariu, jis moka

Gintis nuo šalto speigo

Ir čaižių lietaus strėlių.

Laimės vaikas,

360 Nelaimei jis kelią iš anksto

Pastoja. Tik vieno Hado
Išvengti jis bejėgis,
Nors vaistų prieš sunkias ligas
Prigalvojo.

II antistrofa

365 Gudrumas nepaprastas jį
Pamoko visokių menų
Ir lenkia į pikta arba į gera.
Krašto papročius gerbi,
Priesaikos dievams laikais

370 Kraštui laimė.
Nelaimę gi neša kiekvienas,
Pasukęs iš doro kelio.
Vietos jam prie židinio
Tegu nebus ir tam, kas jį

375 Drįs užtarti.

ANTRAS EPEISODIJAS

Veikėjai tie patys. Nuo lauko pusės sargybinis atveda Antigoną

CHORO VADOVAS

Gal stebuklas čia koks, aš nebeišmanau,
Bet, regėdamas tai, kaip galiu nesakyt,
Kad mergaitė šita Antigonė tikrai?

O! Edipo, žmogaus nelaimingo, duktė

380 Nelaiminga! Iš kur tau drąsa negudri
Taip daryti? Sargai bus suėmę tave
Ir atvaro dabar
Nepaklususių valiai valdovo.

SARGYBINIS

Tas darbas padarytas šios nedorėlės.

385 Mes ją pagavom laidojant. O kur Kreontas?

CHORO VADOVAS

Iš rūmų jis išeina štai pačiu laiku.

Ateina Kreontas

KREONTAS

O kas yra? Kam laimė neša čia mane?

SARGYBINIS

Valdove! Žmogui niekad nedera prisiekti:

Ateis mintis kitokia – ir melagis tu.

390 Ir aš buvau prisiekęs nebegrįžti čion,

Nes tavo grasymai išgąsdino mane.

Bet netikėtam džiaugsmui juk ribų nėra

Ir jis pralenkia bet kokius nemalonumus.

Tad ateinu, nors dievagojau si pirma,

395 Ir atvedu mergaitę, kur nutvėriau aš

Betaisant kapą. Burto nereikėjo mesti:

Ne kito ji kieno, o mano radinys.

Dabar, valdove, kaip tu nori, imki ją,

iškvoski ir nuteisk, o aš išteisintas

400 Ir laisvas jau esu nuo grėsusios bėdos.

KREONTAS

Bet kaipgi ją tu atvedei? Kame radai?

SARGYBINIS

Ji žmogų laidojo. Nūn viską jau žinai.

KREONTAS

Ar tiesą tu sakai ir supranti, ką sakąs?

SARGYBINIS

Radau ją laidojant numirėlį, kurį

405 buvai uždraudęs. Aš suprantamai kalbu.

KREONTAS

Kaip pastebėjai ir kaip vietoj sučiupai?

SARGYBINIS

Įvyko viskas taip. Aš parėjau atgal,

Prislėgtas tavo žodžių ir grasinimų,

Nupurtėm dulkes, dengiančias numirėlį,

410 Ir kūnas tręštantis paliko nuogas vėl.

Tuomet susėdom ant kalvos visi mes taip,

Kad vėjas pūsdamas jo kvapo neatneštų,

Ir vienas kitą budinom ir barėme
Piktai, jei koks nenauda rengėsi užsnūst.
415 Taip slinko laikas, kol į vidurį dangaus
Žėrėdamas pakilo saulės skritulys
Ir ėmė kepint. Viesulas tuoniet ūmai
Užėjo ir sumaišė dangų su žeme
Po visą lygumą, lapus nuo medžių plėšė
420 Ir nešė kaukdamas, ir buvo jų pilna
Padangė. Užsimerkę baisą kentėme
Kaip dievo bausmę. Kai aprimo vėtra kiek,
Mergaitė, matom, rauda taip gaudžiu balsu,
It paukštė nuskriausta, kai randa grįžusi
425 Išplėštą savo lizdą ir vaikų vien pūkelius.
Taip verkė ir mergaitė, nuogą radusi
Numirėlį, ir siuntė prakeiksmą visiems,
Kas buvo jį taip baisiai vėl apnuoginę.
Užpylė rieškuičias ji dulkių vėl sausų
430 Ir, triskart liedama iš sklidino ąsočio,
Dailaus, varinio pagerbė numirusį.
Pamatę viską šokome ir ją tuojau
Pastvėrėme, nė gintis nemėginančią.
Kai kaltinom už tai, ką šiandien darė ji
435 Ir ką anksčiau, stovėjo nesigindama.
Man malonu, tiesa, tačiau ir gaila jos.
Pačiam sveikam išeiti iš baisios bėdos
Labai smagu, bet savo artimuosius stumti
Į ją – skaudu. Tačiau gi viską reikia imt
440 Širdin mažiau už savąjį išganymą.

KREONTAS (*Antigonei*)

Tai tu! Tai tu, nūn galvą taip nuleidusi,
Sakyk: prisipažįsti darius tai ar ne?

ANTIGONĖ

Prisipažįstu. Padariau ir nesakau, jog ne.

KREONTAS (*sargybiniui*)

Tu laisvas nuo sunkios kaltybės ir gali
445 Keliaut, kur širdį traukia, – į visas šalis.

(*Antigonei*)

O tu man pasakyk be smulkmenų, trumpai:
Įsakymą žinojai, jog to nevalia daryti?

ANTIGONĖ

Žinojau. Kaipgi nežinosiu. Skelbė jį.

KREONTAS

Tai kaip drįsai įstatymui tu nusižengti?

ANTIGONĖ

450 Ne Dzeusas tą įstatymą paskelbė man.

Ne Teisingumas, kurs su požemių dievais
Gyvena, duodamas įstatymus žmonėms.

Įsakymo gi tavo nelaikau aš taip

Galingu, jog, mirtingas, menkas būdamas,

455 Pranoktų nerašytą amžiną dievų

Įstatymą, kuris ne šiandien ir ne vakar

Mums duotas ir kurio pradžios nežino niekas.

Todėl tavęs nepaisiau, nebijodama

Žmogaus rūstybės, kad nereiktų prieš dievus

460 Man atsakyti, nes mirti juk reikės, ar ne,

Nors nuosprendžio tu nepaskelbtum. Betgi jei

Prieš laiką gausiu mirt – laikysiu laime sau.

Vienuos varguos kaip aš gyvenantis žmogus

Ar gali nelaikyti laime sau mirties?

465 Likimo tokio susilaukti man, tikėk,

Nėra skaudu. Bet jeigu savo motinos

Sūnaus negyvo būčiau nepalaidojus –

Skaudžiau už mirtį būtų. O dabar nė kiek.

Jei tau atrodau aš kvilais padariusi –

470 Žinok: mane vien kvilais kaltins kvailumu.

CHORO VADOVAS

Kaip tėvas buvo atkaklus, taip ir duktė

Jo atkakli: nemoka blogiui nusilenkti.

KREONTAS

Tačiau žinoki: būdas, atkaklus per daug,

Greičiau palūžta. Juo kietesnis plienas bus,

475 Karštam žaizdre laikytas ir užgrūdintas,

Juo jį lengviau nulauši ir sutrupinsi.
Mažučiais žąslais gali suvaldyt žmogus
Karščiausią žirgą, ir todėl nepridera
Per daug sau leisti tam, kas kito valdžioje.

480 O jį nepaisyt nieko ryžosi tuomet,
Kai laužė žinomą visiems įstatymą.
Dabar, po pikto darbo, vėl jį įžūli,
Didžiuojasi žygiu ir juokias į akis.
Ne vyras būsiu aš ir didvyrė bus jį,
485 Jei panieka ši valdžiai liks nenubausta.
Nors būtų artimesnė man už seserį
Ir už visus, kas Dzeusą gerbia mūsų namuos –
Nei jį, nei jos sesuo išvengti negalės
Rūsčios dalios. Ir ta vienodai bus kalta,
490 Kad brolio kapo supylimui pritarė.
Ir ją pašaukit, rūmuos neseniai mačiau
Iš proto einančią dėl sielvarto sunkaus.
Dvasia mat linkus greit kaltybę išsiduoti,
Kai būsi pikta ką sumanęs paslapčiom.
495 Nepakenčiu, kai, nusikalstant užklyptas,
Dar žodžiais savo kaltę gražina žmogus.

ANTIGONĖ

Tu nori man dar ko daugiau, ne vien mirties?

KREONTAS

Nenoriu. Gavęs ją, aš viską būsiu gavęs.

ANTIGONĖ

Tai ko dar lauki? Tavo žodžiai nežada
500 Man gera nieko ir daugiau nebežadės.
O tau gi nepatinka mano poelgiai.
Bet argi būčiau nusipelnius kada nors
Didesnę šlovę kaip dabar, palaidojus
Į kapą brolių? Ir pagirtų jie visi
505 Už tai mane, tik baimė kausto liežuvius.
Vieniems valdovams laimė šypso visados:
Ką nori, gali ir daryti, ir kalbėt.

KREONTAS

Viena tu iš kadmiečių visa tai regi.

ANTIGONĖ

Ir jie regėtų, tik burna jiems užčiaupta.

KREONTAS

510 Ne gėda tau galvot kitaip negu visi?

ANTIGONĖ

Jokios nėra gėdos kraujo gimines mylėti.

KREONTAS

O kritusis nuo jo ne kraujo brolis tau?

ANTIGONĖ

Tikriausiai brolis: močios tos pačios ir tėvo.

KREONTAS

Kodėl gi jam nerodai pagarbos jokios?

ANTIGONĖ

515 Šių tavo žodžių nepatvirtins mirusis.

KREONTAS

Tu jį gerbi vienodai su nedorėliu.

ANTIGONĖ

Ne vergas žuvo koks, o tikras brolis man.

KREONTAS

Šią žemę plėšdamas, o tas ją gindamas.

ANTIGONĖ

Bet Hado nuostatai vienodi jiems abiem.

KREONTAS

520 Tu dorojo nelygink su nedorėliu.

ANTIGONĖ

O kas gi žino, kaip tenai pažiūrima?

KREONTAS

Ir po mirties man priešas bičiuliu netaps.

ANTIGONĖ

Ne neapkęsti, o mylėti aš gimiau.

KREONTAS

Nuėjusi į ten, jei nori, juos mylėk.

525 O aš kol gyvas, moteriškė netvarkys.

Ateina Ismenė

CHORAS

Ir Ismenė antai atidarė duris,

Gailias ašaras dėl seseris liedama.

Akyse jai migla, o raudonąjį skruostų

Jau nuplovė seniai

530 Pro blakstienas prapliupusios srovės.

KREONTAS

Išliaužusi tu kaip gyvatė į namus,

Slapsteis ir gėrei kraują, o aš nemačiau,

Kad auga man dvi bėdos ir dvi priešės sostui.

Sakyk dabar: ir tu padėjai seseriai

535 Supilti kapą, ar sakysi – nežinau?

ISMENĖ

Padėjau pilti aš, jei sako taip sesuo,

Ir atpildą už kaltę kęsiu draug su ja.

ANTIGONĖ

O ne! To žingsnio žengt Teisybė tau neleis.

Tu nenorėjai, tad nepriėmiau tavęs.

ISMENĖ

540 Tačiau tu nelaiminga, tad ne gėda man

Nelaimių jūron plaukti su tavim drauge.

ANTIGONĖ

Kieno tai darbas, žino požemių dievai.

Bet nemiela man draugė, žodžiais mylinti.

ISMENĖ

Tik tu, o sese, nepaniekinki manęs,
545 Leisk mirti su tavim ir mirusį pagerbti.

ANTIGONĖ

Nemirsi su manim. Kur rankos ne pridėjai,
To nesisavink. Bus gana, kad mirsiu aš.

ISMENĖ

Ar mielos dienos bus, kai liksiu be tavęs?

ANTIGONĖ

Kreontą klausk. Jis vienas tavo rūpestis.

ISMENĖ

550 Kam užgaulioji tu mane be reikalo?

ANTIGONĖ

Juoku tuo aš juokiuos iš širdgėlos didžios.

ISMENĖ

Kuo aš galėčiau tau dabar pagelbėti?

ANTIGONĖ

Save tu gelbėk. Nepavydžiu, kad gyva lieki.

ISMENĖ

O vargše! Aš nebūsiu tau dalios sesuo?

ANTIGONĖ

555 Tu apsisprende! Juk gyvent, o aš gi mirti.

ISMENĖ

Kalbėjau aiškiais žodžiais, ne užuominom.

ANTIGONĖ

Protinga tu. Kitiems ir aš gi nekvaila.

ISMENĖ

Tačiau kaltė vienoda mūsų abiejų.

ANTIGONĖ

Gyvensi, būk rami. O mano siela jau
560 Seniai numirus, kad padėtų mirusiems.

KREONTAS

Abi pamišę jos, tik jų viena dabar
Neteko proto, o kita, kai užgimė.

ISMENĖ

Tikra tiesa, valdove, protas, kiek turi,
Bėdon patekus žmogui, išgaruoja greit.

KREONTAS

565 Kaip tau, kai blogo darbo stvėreis su blogaisiais.

ISMENĖ

Kaip vargšė aš gyvensiu vieniša be jos?

KREONTAS

Nebesakyk „be jos“: daugiau jos nebėra.

ISMENĖ

Ir tu žudysi sužadėtinę sūnaus?

KREONTAS

Yra taip pat vaisingų dirvų ir kitų.

ISMENĖ

570 O kaip į porą tiko jiedu viens kitam!

KREONTAS

Blogų žmonių sūnums aš savo nelinkiu.

ANTIGONĖ

Haimone mielas! Kaip paniekino tave!

KREONTAS

Ir tu, ir tos vedybos įkyrėjot man.

ISMENĖ

Ir drįsi tu atimti savo sūnui ją?

KREONTAS

575 Taip, jų šitas vedybas Hadas išardys.

CHORO VADOVAS

Tu pasiryžęs ją žudyti, kaip matau.

KREONTAS

Tikrai matai. Nėra ko laukti. Ei, tarnai,

Nuveskit jas į vidų, ir reikės žiūrėti,

Kad moterys šios neištruktų iš akių.

580 Tikri drąsuoliai bėga, kai tik Hadas jiems

Pažvelgia į akis, prisėlinęs artyn.

Antigonę ir Ismenę išveda sargybiniai

TREČIAS EPEISODIJAS

Prie Kreonto prisiartina Haimonas

KREONTAS

Tuoj sužinosime geriau už žiniuonis.

Sūnau, turbūt girdėjai mūsų ištarmę

Dėl sužadėtinės ir atskubi vainoti?

Ar gal aš mielas tau, bet ką darydamas?

HAIMONAS

635 Aš – tavo, tėve. Tu pamokymais gerais

Man rodai kelią, ir visad aš eisiu juo.

Jokių vestuvių nestatysiu aš aukščiau

Užu tave, kurs gėrio kelrodis esi.

KREONTAS

Teisingai sprendi savo širdyje, sūnau:

640 Aukščiau už viską tėvo turi būt valia,

Dėl to karštai geidauja žmonės visados

Savoj šeimoj turėti paklusnius vaikus,

Kurie gebėtų priešui atmokėt piktu

Ir gerbtų bičiulius, kaip tėvas gerbia juos.

645 O ką sakysi dėl žmogaus, kurio vaikai
Nenaudos auga? Ar ne tai, kad auga jam
Vieni vargai, o priešams proga pasijuokti?
O tu, sūnau, dėl malonumo nepamesk
Galvos, dėl moters nesuklupki ir žinok,
650 Jog vietoj meilės dvelkia amžinu šalčiu,
Kai namuose bloga žmona. Ar gali būti
Labiau už blogą draugę peršinti opa?
Tu kaip nuo priešo nusigręžk nuo tos mergaitės,
Tegu Hade ji už ko kito ištekės.
655 Juk ją sugavo, ir įrodymai tikri:
Iš viso krašto nepakluso ji viena.
Todėl neliksiu prieš visus aš melagiu,
Turės ji mirt. Lai Dzeuso, savo protėvio,
Pagalbos šaukias. Jei savus auginsiu aš
660 Nepaklusnius, juoba tokie augs svetimi.
Kas savo namuose yra be priekaišto,
Ir miesto reikaluos tas sąžiningas bus.
Ir drąsiai pasakyt galiu, kad toks žmogus
Mokės gražiai valdyt ir pats valdžios klausys.
665 Toks audroje visad kaip ažuolas stovės,
Bičiulis geras tau ir patikimas bus.
O kas įstatymus ims mindžiot išdidžiai
Ir valdžią turintiems pradės nurodinėti,
Negaus toks pagyrimo niekad iš manęs.
670 Ką miestas pastatys, to reikia ir klausyti
Lig smulkmenų, ar bus teisingas jis, ar ne.
Nėra didesnio blogio už anarchiją,
Miestus sužlugdo ji, į prapultį namus
Įtraukia ir pasukusias atgal eiles
675 Kovos metu pražudo. O kas laikosi
Tvirtai – pulkais gyvybes gelbsti tiems drausmė.
Mes turim ginti tvarką ir įstatymus
Ir niekad nesilenkti moters užgaidoms.
Geriau nuo vyro rankos žūti, jei reikės,
680 Nei moteriškės vergo vardą užsitraukti.

CHORO VADOVAS

Jei dėl senatvės savo mes neklystame,
Atrodo, tavo lūpom kalba išmintis.

HAIMONAS

Dievai žmonėms suteikia, tėve, išmintį,
Tarp žemės gėrių tai didžiausia dovana.

685 Kad neteisybė visa tai, ką tu kalbi,
Nei aš galėčiau, nei mokėčiau pasakyti.
Bet ir kitaip galvojant gali būt tiesos.
Man buvo proga už tave anksčiau regėti,
Kaip nusiteikęs kas, ką giria ir ką peikia.

690 Eiliniam žmogui tavo žvilgsnio juk baisu,
Jis nesakys, kas tau girdėti nesmagu.
O aš gi iš šalies galiu pasiklausyti,
Kaip tos mergaitės visas miestas gailisi,
Kad ji, tauriausia žemės moterų visų,

695 Už šaunų žygį turi negarbingai mirti.
Mat ji neleido broliui, kritusiam kovoj,
Nelaidotam palikt, kad šunys alkani
Draskytų kūną jo arba plėšrūnai paukščiai.
Ar ji nenusipelnė žėrinčios šlovės?

700 Tai tokios kalbos sklinda tarp žmonių slapta.
O man už tavo laimę ir gerovę, tėve,
Nėra brangesnių turtų niekur ir nebus.
Ar gali būt pasauly sūnui kas gražiau
Už tėvo šlovę, kaip ir tėvui už sūnaus?

705 Tačiau tu nelaikyk vien savo poelgių
Tiesos mastu, pareiškęs, kad jos nėra kitur.
Kas tariasi išminčius vienas esantis
Ir iškalbesnis, ir gabesnis už visus,
Kai tokį pakedensi – tuščias pasirodys.

710 O kas išminčius tikras, tam ne gėda bus
Ir kito paklaust, ir nesispirt per daug.
Regėjai juk medžius per potvynį prie upės:
Palinkę lieka sveikos jaunos atžalos,
O atkaklius stuobrius išrauna su šaknim.

715 Kas jūroje įtempia per kietai bures
Ir neatleidžia jų nė kiek, tas plaukia tuoj
Dugnu į viršų apsivertusiu laivu.
Todėl suminkštink širdį tu ir nusileisk.
Tiesa, aš jaunas, bet jei mano nuomonė

720 Tau reiškia ką, gali laikyti vyresniu.
Žmogus iš prigimimo pilnas išminties.
O trūkstant jos (ir šitaip būna juk dažnai),

Ir kito patarimų paklausty gražu.

CHORO VADOVAS

Valdove, paklausk, teisybę sako jis.

725 Ir tu, ir jis – abudu kalbate gražiai.

KREONTAS

Aš – senas jau žmogus ir mokytis dabar

Turėčiau iš jaunuolio šito išminties?

HAIMONAS

Ne išminties, o teisingumo. Jaunas aš,

Tačiau ne metų, o dalyko reik žiūrėti.

KREONTAS

730 Dalykas gi – pagerbti tvarką ardančius?

HAIMONAS

Nesiūlau aš blogiesiems rodyt pagarbą.

KREONTAS

O ji neapimta blogumo šio ligos?

HAIMONAS

Kas Tėbuos ją pažįsta, niekas to nesako.

KREONTAS

Nurodinės man žmonės, ką turiu daryti?

HAIMONAS

735 Žiūrėki, tu kaip mažas pradedi kalbėt.

KREONTAS

Ar kitas kas, ar aš valdovas šioj šaly?

HAIMONAS

Kur vienas šalį valdo – ne valstybė ten.

KREONTAS

Ar ne valdovams turi priklausyt šalis?

HAIMONAS

Vien tyrlaukiuos galėtum vienas viešpatauti.

KREONTAS (*chorui*)

740 Matau, iš vieno eina jis su ta merga.

HAIMONAS

Jei ta merga man – tu. Aš rūpinuos tavim.

KREONTAS

Prieš tėvą stoji tu už ją, nenaudėli!

HAIMONAS

Nes aš matau, kaip tiesai tu nusikalsti.

KREONTAS

Nusikalstu, kad valdžią savąją ginu?

HAIMONAS

745 Jos negini, jei mindai priesakus dievų.

KREONTAS

Prakeiktas būdas toks! Už moterį pikčiau.

HAIMONAS

O ką aš padariau taip baisiai negražiai?

KREONTAS

Kiekvienas tavo žodis sukas apie ją.

HAIMONAS

Apie tave, mane ir požemių dievus.

KREONTAS

750 Tačiau tu niekuomet nevesi jos gyvos.

HAIMONAS

Ji mirs ir mirdama dar pražudys kai ką.

KREONTAS

Grasindamas tikies, jog tavo bus viršus?

HAIMONAS

Ar grasymas kalbėt prieš ištarmes tuščias?

KREONTAS

Kai verksi, atsigosi proto neturįs.

HAIMONAS

755 Nebūtum tėvas – pavadinčiau bepročiu.

KREONTAS

Mergos pajungtas, dar kalbės jis prieš mane!

HAIMONAS

Kalbi tu vienas, kito nemanai klausyti.

KREONTAS

Tiesa? Olimpu aš prisiekiu, tu žinok:
Nepasidžiaugsi, užgauliodamas mane.

760 Atveskit tą nenaudėlę, ji čia tuojau
Turės man galą gaut jaunikio akyse.

HAIMONAS

O ne! Negaus. Nė negalvoki apie tai.
Nemirs ji mano akyse, ir tu manęs
Daugiau neberegėsi savo akyse.

765 Ieškoki beprotystę mėgstančių draugų.

(Nueina į lauko pusę)

CHORO VADOVAS

Iš įniršio, valdove, nūn pabėgo jis,
O tokis sielvartas jo metuos pavojingas.

KREONTAS

Tebėga nors daryt, ko nevalios žmogus,
Tačiau mergaitė nuo likimo nepabėgs.

CHORO VADOVAS

770 Abidvi jas galvoji bausti mirtimi?

KREONTAS

Kur nekalta, tos ne. Gerai, kad pasakei.

CHORO VADOVAS

O kokia mirtimi galvoji baust aną?

KREONTAS

Išsiųsiu dykumon, kur jokio nėra žmogaus,

Ir uždarysiu akmeniniame urve,

775 Palikęs valgio tiek, kiek leidžia jai kaltė,

Kad miesto nesuterščiau aš žmogaus krauju.

Ji garbina vien Hadą iš visų dievų,

Tegu tad prašo jį išgelbėti nuo mirties

Arba tejsitikins, būdama tenai,

780 Koks tuščias darbas garbinti požemių dievus.

(Nueina)

KETVIRTAS EPEISODIJAS

Sargybinių lydimą, iš rūmų pro kairiąsias duris išeina Antigonė

CHORO VADOVAS

O! dabar iš visų santūrumo ribų

Aš galėčiau išeit, kai šį vaizdą regiu,

Ir bejėgis esu akių versmes užtvenkt:

Antigonė įžengs į jaunikio namus,

805 Kurie amžiams visus nuramina.

KOMAS

I strofa

ANTIGONĖ

Pažvelkite, gimtojo miesto žmonės,

Į paskutinę

Išeinu kelionę, paskutinį

Kartą regiu aš saulę

810 Ir daugiau neberegėsiu. Hadas

Veda gyvą mane

Į Acheronto

Krantą, nesulaukusią

Vestuvių, nebelydės jų giesmės
815 Niekad manęs jau:
Esu Acherontui aš pažadėta.

CHORAS

Tave lydi šlovė ir žmonių pagarba,
Negyvųjų šalin iškeliaujančią nūn,
Ir dienas tu baigi ne ligos pakirsta,
820 Ne nuo priešų aštraus kalavijo, oi ne:
Savo noru gyva, kaip nė vienas žmonių, Išeini tu į Hado šešėlius.
Pagerbti – priedermė šventa.
Tačiau valdžios, kieno ji bus,
Nepaklausti nevalia:
875 Tu sauvaliaudama žuvai.

ANTIGONĖ (*liūdnai*)

Be raudų ir be vestuvinės giesmės
Lydi vargšę į paskutinę kelionę,
Ir saulės skaisčiojo žibinto nelaimingai
880 Nebevalia regėti.
Mano dalios neapraudotos nė
Ašara nepalydi.

PENKTAS EPEISODIJAS

Kreontas sėdi akmens sėdynėje, paskendęs nelinksmose mintyse. Pasigirsta lazdos bilsmas į akmens grindinį ir pasirodo berniuko vedamas aklas žiniuonis Teiresjas

TEIRESIJAS

Drauge mes du ateinam, Tėbų viešpačiai,
Nes veda vienos akys ir akliems žmonėms
990 Tėr vienas kelias – sekti paskui kelvedį.

KREONTAS

Ką nauja pasakysi mums, Teiresijau?

TEIRESIJAS

Aš pasakysiu. Tu tik žiniuonies klausyk.

KREONTAS

Aš tavo žodžio niekuomet neniekinau.

TEIRESIJAS

Todėl mūs miestą ir vedi geru keliu.

KREONTAS

995 Turiu aš pripažint: naudingas man buvai.

TEIRESIJAS

Tu atsidūrei vėl ant ašmenų lemties.

KREONTAS

O kas yra? Nuo tavo žodžių man šiurpu.

TEIRESIJAS

Ženklaui tau mano meno viską pasakys.

Sėdėjau aš spėjimų vietoje senoj,

1000 Kurion visokių paukščių priskrenda pulkai,

Ir štai girdžiu – jie klykia nesuprantamai,

Neaiškiais ir baisiais iš įniršio balsais.

Iš to aš supratau, jog drasko jie nagais

Viens kitą, ir sparnų girdėjos švokštesys.

1005 Pagautas baimės, ašėjau prie aukuro,

Jį kūriau tiesai sužinoti, bet ugnis

Nebedavė liepsnos, tiktai į žarijas

Srove iš kulšių skystis liejosi riebus

Ir smilkdamas spragsėjo, sproguosi tulžis

1010 Ištiško į visas puses, o riebalai,

Pridengę kulšis, smuko tirpdami šalin.

Berniukas matė viską ir pasakė man.

Likau be atsako po apeigos šventos.

Berniukas man vadovas, kaip ir aš kitiems.

1015 Dėl tavo nuosprendžio mūs miestas kenčia nūn.

Ir aukurai visi, ir židiniai namuos

Subjauroti visi ir paukščių, ir šunų,

Kurie Oidipo sūnų draskė žuvusį.

Tai štai dėl ko dievai nepriima aukos

1020 Nei mūs maldų, nei kulšių degančių liepsnos

Ir paukščiai klykia nesuprantamais balsais,

Prilesę tiršto kraujo žuvusio žmogaus.

Todėl apsigalvoki, vaike, nes žmonėms

Visiems juk prigimta daryt klaidas nesyk.

1025 O jei žmogus suklydo kartą, dar nebus
Beprotis jis ir nelaimingas, jei, bėdon
Įpuolęs, negulės ir stengsis pasikelti.
Užsispyrimas rodo neišmanymą.
Būk atlaidesnis mirusiam ir žuvusio

1030 Neliesk. Ar dera baust mirtim numirusį?
Tau noriu gera, tad sakau, o mokytis
Iš to, kas pataria gerai, juk malonu.

KREONTAS

O seni! Kaip šauliai j taikinį visi
Jūs taikot j mane ir pranašystėmis

1035 Neduodat man ramybės, jūsų padermė
Seniai įkainojo ir pardavė mane.
Pelnykitės, prekiaukit Sardžių elektru,
Jei norą turite, ir auksu indišku,
Bet kapo jam jūs niekad nesupilsite.

1040 Tegu ereliai Dzeuso nūn suplėšo jį
Ir gabalais prie sosto jo nusineša –
Ir bjaurasties tokios nenusigąsiu aš,
Ir laidoti neleisiu, nes gerai žinau:
Dangaus dievus suteršti – ne žmogaus jėgoms.

1045 Ir taip, Teiresijau, suklumpa daugelis
Ir baisiai negarbingai, kėslus nedorus
Dangstydami gražiausiais žodžiais dėl naudos.

TEIRESIJAS

Ek, žmonės!
Ar žino jų bent vienas, ar supranta kas...

KREONTAS

Ką nori pasakyti? Tiesą nusibodusią?

TEIRESIJAS

1050 Kiek sveikas protas yr už viską mums verčiau.

KREONTAS

Kiek neišmanymas didžiausia yda – tiek.

TEIRESIJAS

O tu, deja, gi pilnas ydos šios esi.

KREONTAS

Žiniuoniui aš nenoriu atsakyt piktai.

TEIRESIJAS

O atsakai, pareiškęs, jog meluoju aš.

KREONTAS

1055 Visokia žiniuonystė – meilė pinigų.

TEIRESIJAS

O iš valdovų sauvaliavimo telauk.

KREONTAS

Ar nežinai, kad tu su valdovu kalbi?

TEIRESIJAS

Žinau. Tu miestą per mane išgelbėjai.

KREONTAS

Gudrus tu žiniuonis, tik mėgsti pameluot.

TEIRESIJAS

1060 Priversi pasakyt, kas sieloj slypi dar.

KREONTAS

Sakyk! Tik pelno nedarykim sau iš to.

TEIRESIJAS

Ir iš tiesų aš toks atrodau? Taip sakai?

KREONTAS

Žinoki: mano valios nenupirksi tu.

TEIRESIJAS

Tuomet įsidėmėk: nebe kelias varsnas

1065 Danguj greitieji saulės nušuoliuos žirgai,

Ir atiduosi mirusį už mirusius

Tu vieną vaiką, savo kūno atžalą,

Dėl to, kad šviesai ir tamsybėms kaltas tu,
Nes gyvą sielą nuožmiai uždarei kapan,
1070 O mirusio neduodi požemių dievams,
Laikai nelaidotą, be apeigų šventų.

Žinok: nei tu gi, nei šviesos dievai tokios
Neturi teisės, smurtas tavo darbas šis.

Už tai tau atmokės kerštu ir prapultim
1075 Dievų ir Hado dukterys erinijos,
Ir negandai šitie užkris ir ant tavęs.
Regėsi pats, ar aš čia papirktas kieno
Kalbu. Matau, jog valandėlė nepraeis,
Ir tavo namuose jau žmonės ims raudoti.

1080 Visur įniršę miestai kyla prieš tave,
Nes kūnus jų vaikų ištašė gabalais
Didsparniai paukščiai, žvėrys, šunys alkani,
Ir kvapas nešvankus užtvino šventą miestą.
Strėles aš tokias kaip šaulys (tu privertei)

1085 Paleidau ir pataikiau tiesiai tau širdin,
Ir niekur nuo jų skausmo nepabėgsi tu.

(Berniukui)

Dabar mane parveski tu namo, sūnau,
Tegu išlieja pyktį ant jaunesnių jis
Ir mokos laisvės tiek liežuviui nebeduoti,
1090 Tegu daugiau gaus proto, nei turėjo nūn.

Teiresijas su berniuku nueina

CHORO VADOVAS

Nuėjo žiniuonis su ištarne baisia.
Valdove, daug jau metų, kai mana galva
Pražilo, nubolavo, bet nepamenu,
Kad būtų miestui pamelavęs jis kada.

KREONTAS

1095 Žinau aš tai ir pats, ir dreba man širdis.
Bet nusileisti juk baisu, o dar baisiau,
Kad užsispyrus negandos palauš mane.

CHORO VADOVAS

Tau reikia šalto proto, Menoikėjo vaike.

KREONTAS

Sakyki, ką daryti. Paklausysiu aš.

CHORO VADOVAS

Nueiki ir paleisk mergaitę iš olos,
O mirusiam jos broliui kapą pats supilk.

KREONTAS

Tu taip galvoji ir liepi man nusileisti?

CHORO VADOVAS

Ir kuo greičiau, valdove, nes dievų bausmė
Nutraukia veikiai pikta geidžiančių dienas.

KREONTAS

1105 Oi oi! Sprendimą savo man pakeist sunku.
Tačiau su būtinybe stot į kovą nevalia.

CHORO VADOVAS

Eik pats ir padaryk, kitiems to nepaveski.

KREONTAS

Nedelsdamas einu. Tarnai, greičiau visi,
Ir čia kur esat, ir kur nesate, kirvius
1110 Pastverkit ir – į kalvą, kur iš čia matyti.
O aš, kadangi jau kitaip nuspręsta nūn,
Pats mazgą užmezgiau, pats ir atmegsiu jį.
Baisu pamanius, jog dienas geriausia baigti,
Įvykdžius amžių duotus mums įstatymus.

(Nueina)

EKSODAS

Vakaras. Iš lauko pusės ateina susijaudinęs Kreonto šauklys, vienas tų, kurie su juo buvo nuėję, laidoti Polineiko.

ŠAUKLYS

1159 Kaimynai Kadmo jūs ir Amfiono rūmų!
Žmogus kol žemėj gyvas, tokio meto nēr,

Kurį galėčiau laimint arba peikti aš.
Likimas iškelia, likimas ir sužlugdo
Laimingą lygiai kaip ir nelaimingąjį
1160 Ir, kas žadėta žmogui, nieks nepasakys.

Kreontui, rodės, verta buvo pavydėti.
Nuo priešų išvadavo Kadmo žemę jis,
Paskui, paėmęs valdžią į savas rankas,
Laimingai valdė, džiaugdamosis ainija.
1165 Ir šiandien viskas dingo. O kada žmogus
Praranda šviesų džiaugsmą, jį tuomet laikau
Nebe gyvenančiu, bet gyvu mirusiu.
Teprisikrauja turtų, kiek tik nori, jis
Ir tegyvena kaip karalius, bet jei laimės
1170 Jis neturės – tik dūmų vien šešėlis bus
Gėrybės visos jo, su laime lyginant.

CHORO VADOVAS

Tu kokį skausmą atneši valdovams vėl?

ŠAUKLYS

Mirimo. Ir gyvieji dėl mirties kalti.

CHORO VADOVAS

O kas žudikas ir kas užmuštas, sakyki.

ŠAUKLYS

1175 Haimonas žuvo. Guli kraujo klanuose.

CHORO VADOVAS

Nuo tėvo rankos krito jis ar nuo savos?

ŠAUKLYS

Pats nuo savos, iš keršto tėvui už jos mirtį.

CHORO VADOVAS

O! kaip teisingai tu, žiniuoni, pasakei!

ŠAUKLYS

Jei toks dalykas, kitką turime aptarti.

CHORO VADOVAS

1180 O aš matau – ateina Euridikė čion,
Žmona Kreonto. Ar iš rūmų taip sau dar
Išeina, ar išgirdus negandą sūnaus?

Prieina Euridikė

EURIDIKĖ

Gerieji žmonės! Aš naujieną išgirdau,
Vos slenkstį peržengus, maldom ketindama
1185 Pagarbinti Paladę, deivę didžiąją.
Aš velkę tik atšaunu durų užsklęstų,
Ir štai nelemtas klyksmas mūs namų žmogaus
Man pervėrė ausis. Iš išgąščio kritau
Tarnaičių aš glėbin ir apmiriau visa.
1190 Kokia naujiena toji, pakartokit man,
Daug negandų patyrus, išklausysiu ją.

ŠAUKLYS

Mieloji viešpate! Aš viską pats mačiau
Ir tiesą pasakysiu tau neslėpdamas.
Kam švelninti žodžiu, jei paaiškės ir aš
1195 Melagis liksiu? Juk tiesa visad tiesi.
Kaip tarnas paskui vyrą tavo ašėjau
Už lygumos į kalvą, kur be pagarbos
Gulėjo kūnas Polineiko, visas jau šunų
Suplėšytas. Mes, deivę kryžkelių tuomet
1200 Ir niūrujį Plutoną melddami karštai,
Idant rūstybę savo teiktusi palenkti,
Nuplovėm vandeniū šventu jo palaikus,
Paguldėm ant žalių alyvmedžio šakų
Ir žemėje gimtoj supylėm aukštą kapą.
Tuomet priėjome prie akmenim grįstos
1205 Vestuvių menės Hado sužadėtinei.
Iš mūsų kažkuris išgirdo aimanas
Graudžias begal iš kapo to nepašvęsto
Ir paskubėjo tai Kreontui pasakyti,
Tas greit artyn priėjo ir, išgirdęs pats
1210 Galingą skundą, suvaitojo ir tuoju
Sušuko nusiminęs: „Vargas man dabar!
Ar nejautė širdis? Ar ne pačiu sunkiuoju
Iš nueitų kelių turiu šiandieną eiti?

Sūnaus man balsas glosto ausį. Bėkite
1215 Greičiau į viršų prie to kapo jūs, vaikai,
Ir pro kiaurymę ten, išlupe akmenį,
Įlįskite ir pažiūrėkit, ar tikrai
Haïmonas skundžias, ar klaidina mus dievai".
Paklausėme valdovo nusiminusio
Ir pažiūrėjom. O ten kapo gelmėje
Kabojo ji už kaklo pasikorusi
Ant virvės, iš paklodės rėžių susuktos,
Šalia gi jis, apglėbęs kūną mirusį,
Rauduoja savo sužadėtinės mielos,
1225 Dėl tėvo žingsnio ir dėl meilės prarastos.
Tik suvaitojo tėvas, kai išvydo juos,
Įbėgo tuoj vidun ir šaukė verkdamas:
„O nelaimingas! Ką darai? Kas šovė tau
Į galvą nūn, dėl ko tu proto netekai?
1230 Išėik, sūnau, maldauju ir prašau tave".
Baisiom akim į jį tepažvelgė sūnus,
Nusuko veidą ir, netaręs nieko jam,
Pastvėrė durklą dviašmenį. Tėvas dar
Pašoko draust, bet per vėlai, nes jau sūnus,
1235 Įtūžęs ant savęs, įtempdamas jėgas
Suarė šonan, durklą ir su sąmone
Dar apglėbė mergaitę rankom kruvinom.
Tuomet, dar sykį sunkiai atsidusdamas,
Nudažė baltus skruostus raudonais lašais.
1240 Prie kūno guli kūnas nūn, ir santuokos
Palaimą jis patyrė Hado namuose,
Prodęs mums, kad proto nepaklausymas
Tikrai visų didžiausia žmogui nedalia.

Euridikė nueina

CHORO VADOVAS

Ką tai galėtų reikšti? Moteris nuėjo,
1245 Netarus gero anei blogo žodžio mums.

ŠAUKLYS

Ir aš nustebęs, bet guodžiuosi viltimi:
Išgirdusi sūnaus nelaimę, ji neleis
Mieste pakilt raudoms, bet moterims palieps

Šį sielvartą naminį rūmuose išlieti.
1250 Galvos ji nepametus, nesielgs kvailai.

CHORO VADOVAS

Aš nežinau. Bet slegia šitokia tyla
Juk ne mažiau kaip tuščias klyksmas ir verksmai.

ŠAUKLYS

Mes pamatysim, ar kokių sumanymų
Slaptų neturi ji suaudrintoj širdy,
1255 Tuoju į jėgę į namus. Gerai sakai,
Nelaimę gali reikšti šitokia tyla.

(Išeina pro vidurines duris)

CHORAS

Ir valdovas aure pats ateina pas mus
Ir ant rankų savų teisingumo ženklan
(Jei sakyti valia) ne kaltės svetimos –
1260 Savo nuodėmės atneša auką.

Nuo lauko pusės ateina Kreontas su Haimono kūnu ant rankų. Už jo tarnai neša mirusią Antigoną

KOMAS

I strofa

KREONTAS

Aiman!
Proto negudraus nuodėme baisi,
Užsispyrusi, mirtį nešanti!
O! pažvelkite jūs į žudikus
Ir į žuvusius kraujo gimines!
1265 Vargas man dabar dėl tų nuosprendžių.
Jaunas tu, sūnau, jauna mirtimi
Oi oi oi!
Miręs išėjai
Dėl neišminties mano, ne tavos.

CHORO VADOVAS

1270 Deja, tu per vėlai teisybę pamatei.

II strofa

KREONTAS

Deja!

Vargšas supratau, kai sunkių bėdų

Naštą ant galvos dievas užvertė

Ir nuožmiaiis keliais pakreipė žingsnius,

1275 Vargšui sutryptam džiaugsmą atėmė.

Deja! deja!

O, žmogaus vargai! Galo jums nėra!

Jeina antras šauklis

ANTRAS ŠAUKLYS

Jau daug, valdove, negandų prigyvenai,

Grįžti su pilnu jų glėbiu, tačiau namuos

1280 Netrukus pamatysi dar didesnių tu.

KREONTAS

Koks negandas begali dar didesnis būti?

ANTRAS ŠAUKLYS

Valdovė žuvo, šio velionio motina,

Ji ką tik mirė, nelaiminga, nuo žaizdų.

I antistrofa

KREONTAS

Aiman!

O, niūri, juoda Hado priepilauka,

1285 Trauki tu mane prapultin baision.

Pranaše bėdų, buvusių pirmiau,

Kokią žinią man atnešei dabar?

Vargšą žmogų, oi! antrąkart žudai.

Ką gi nauja nūn pasakyt gali?

1290 Oi oi oi!

Mirtį po mirties,

Jog ir motina pasekė sūnum?

Prasiveria vidurinės durys, ir matyti ant aukuro parkritus Euridikė.

ANTRAS ŠAUKLYS

Gali štai pažiūrėti, ji ne menėje.

II antistrofa

KREONTAS

Deja!

1295 Bėdą antrąją vargšas aš matau.

Kokis negandas laukia dar manęs?

Sūnų vargšas aš rankose laikau

Ir štai prieš akis ji nebegyva.

Deja! deja!

1300 Vargšė motina, vargas man, sūnau!

ANTRAS ŠAUKLYS

Ant stačio durklo kritusi prie aukuro,

Tamsias blakstienas ji sudėjo, apraudojus

Pirmiausia šlovę Megarėjo žuvusio,

Tuomet šio antrojo, galop blogos sėkmės

1305 Dar palinkėjo tau, žudytojau sūnaus.

III strofa

KREONTAS

Oi oi oi!

Siaubas apėmė. Ko į širdį man

Durklo aštriojo nesuvaro nieks?

1310 Kaip baisi dalia buvo man skirta,

Baisūs negandai krito ant manęs.

ANTRAS ŠAUKLYS

Velionė iš tiesų apkaltino tave,

Tu kaltas ir dėl šios, ir dėl anos mirties.

KREONTAS

O kaip ji sau pati gyvybę atėmė?

ANTRAS ŠAUKLYS

1315 Į širdį durklą susivarė ji pati,

Kai tik išgirdo mirtį liūdnąją sūnaus.

IV strofa

KREONTAS

O, deja! deja! Niekas šios kaltės
Nuo mano galvos nesuvers kitam.
Juk aš pats tave, vargšas, pražudžiau,
Tai tikra tiesa. O mieli tarnai,
Veskite mane, veskite greičiau,
1325 Menkas aš buvau ir virtau nieku.

CHORO VADOVAS

Naudingi žodžiai, jei naudos yr iš bėdų.
Visų geriausia gi trumpiausioji bėda.

III antistrofa

KREONTAS

O! ateik!
1330 Atskubėk, lemties valanda graži,
Ir atneški man šio gyvenimo
Dieną pastarą. O! ateik, ateik!
Kad aušros daugiau neišvysčiau aš.

ANTRAS ŠAUKLYS

Tai ateitis. Tu šiandienius gi reikalus
1335 Tvarkyk. Rytojum pasirūpins, kam reikės.

KREONTAS

Į maldą šią sudėjau norus aš visus.

CHORO VADOVAS

Dabar tu nieko nemaldauk, nes kas lemties
Žadėta, jokiis mirtingasis neišvengs.

IV antistrofa

KREONTAS

Paiką žmogų šį veskite šalin.
1340 Jis tavęs užmušt negeidė, sūnau,

Nei tavęs, žmonos. Nelaimingas aš,
Nedrįstu akių kelt į jus dabar.
1345 Viešpats aš buvau, bet sunki dalia
Šiandien krito man, vargšui, ant galvos.

Pamažu eisena su Kreontu priešaky slenka pro vidurines duris į rūmus. Scenoje likęs choras vadovo lūpoinis palydi juos anapestais.

CHORO VADOVAS

Sveikas protas yra pirmutinė kloties
Atrama, ir žmogus tenedrįsta dievams
1350 Prieštarauti. Žodžiu jžūliu išdidus
Skaudžią rykštę visad užsitrauks ant savęs,
Kad pamokytų jį
Išminties nors senatvėj žiloj.

Durys užsiveria. Choras palengva išeina

Vertė A. Dambrauskas

Antikinės tragedijos, Pasaulinės literatūros biblioteka, Vilnius: Vaga, 1988.